# אגרות הראי"ה - כרך א' - אגרת רצח

## תמצית האגרת

**תאריך ומקום:** כ' אייר תר"ע - יפו

**נמען:** מערכת 'זהב הארץ' (ירושלים)

הרב קוק שמח על הרחבת הדעות. הרב קוק ממליץ לכתוב בהלכה ערכים בדרך ספרי הכללים: לא פלפול, אלא הארה כללית על הסוגיות, שממנה יסתעפו הפרטים. 'החידושים היותר טובים באים כשאין מכוונים לחדש'. גם הביקורת על ספרים תהיה בסקירה כללית ובלי משוא פנים.

### עיקרי הדברים

- כתיבת ערכים בהלכה בלי פלפול.
- החידוש בא מבירור הפשוט.
- ביקורת ספרים הוגנת.

**נוסח האגרת עם ביאור**

*בגרסה זו משולב ביאור בתוך נוסח האגרת. הביאור מופיע כך:* [בסוגריים מרובעים, באות קטנה ועל רקע תכלת] *והוא אינו חלק מלשון האגרת.*

ב"ה[1], עה"ק[2] יפו ת"ו[3], ד אייר תרעי"ן.

(למערכת "זהב הארץ", חוברות קובץ להלכה ואגדה, ירושלים).

חברים יקרים, שלו'[4].

מכתבם הנכבד הגיעני. ואשמח כי ישימו לבם להרחבת הדעות, שזה היותר נכבד ונדרש לנו כעת. ובדרך דרישת ההלכה ראוי ג"כ[5] לסול כעת מסלה עתיקה - ישנה, דהיינו שלא להתגדר בפלפולים כי-אם לכתב ערכים בצורתם של הערכים אשר בספרי הכללים, אבל לא בדרך פלפול וחפוש בפרטים כי"א[6] בהארה כללית על כלל הסוגיות, ומתוך ההארה הכללית יסתעפו הפרטים, והכל בדרך פשוט וישר. ואפילו אם לא יהיו שם חידושים, ג"כ הוא טוב מאד. וזהו דרך הראשונים' ובפרט כי "א"א לבהמ"ד[7] בלא חידוש". [חגיגה ג] והחידושים היותר טובים באים כשאין מכוונים לחדש ולפלפל כי"א להאיר ולברר את הפשוט והכללות.

כמו-כן ראוי לקבוע דרך הבקורת, ג"כ בסקירה כללית, בין על ספרי הלכה ובין על ספרים ספרותיים, והיסתוריים ביחוד. אבל הכל בדרך הכללה וסקירה מקפת, ובלא שום פני', אפילו לש"ש, כי"א בשביל דרישת האמת, שהיא חותמו של הקב"ה[8]. [שבת נה]

והנני שמח בעבודתכם ומצפה לאור ד' על ציון ומקראיה.

---

1 ב"ה - ברוך השם
2 עה"ק - עיר הקודש
3 ת"ו - תבנה ותכונן
4 שלו' - שלום
5 ג"כ - גם כן
6 כי"א - כי אם
7 לבהמ"ד - לבית המדרש
8 הקב"ה - הקדוש ברוך הוא

**הק' אברהם יצחק ה"ק**

נוסח האגרות וההערות: אגרות הראי"ה, כרכים א׳-ד׳